

COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME
EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS

© Министерство на правосъдието на Република България, mjs.bg. Разрешението за повторно публикуване на този неофициален превод е предоставено единствено за целите на включването му в базата данни HUDOC на ЕСПЧ.

© Ministry of Justice of the Republic of Bulgaria, mjs.bg. Permission to re-publish this non-official translation has been granted for the sole purpose of its inclusion in the Court's database HUDOC.

ПЕТО ОТДЕЛЕНИЕ

КАРМО СРЕЩУ БЪЛГАРИЯ

(Жалба no. 76965/01)

РЕШЕНИЕ

СТРАСБУРГ

6 декември 2007 г.

ОКОНЧАТЕЛНО

06/03/2008 г.

Това решение става окончателно при наличие на обстоятелствата, упоменати в член 44 § 2 на Конвенцията. Същото може да претърпи редакционни промени .

По делото Кармо срещу България,

Европейският съд по правата на човека (Пето отделение), заседаващ като Камера в състав:

Г-н П. ЛОРЕНЦЕН [P. LORENZEN], *председател*,
Г-жа С. БОТУШАРОВА [S. BOTOUSCHAROVA],
Г-н К. ЮНГВИРТ [K. JUNGWIERT],
Г-н В. БУТКЕВИЧ [V. BUTKEVYCH];
Г-жа М. ЦАЦА-НИКОЛОВСКА [M. TSATSA-NIKOLOVSKA];
Г-н Р. МАРУСТЕ [R. MARUSTE]
Г-н М. ВИЛИДЖЪР [M. VILLIGER], *съдии*,
и г-жа К. ВЕСТЕРДИК [C. WESTERDIEK], *секретар на отделението*

След като обсъди въпросите в закрито заседание, проведено на 13 ноември 2007 г., постановява следното решение, прието на същата дата:

ПО ПРОЦЕДУРАТА

1. Делото е образувано по жалба (но. 76965/01) срещу Република България, подадена пред Съда съгласно чл. 34 от Конвенцията за защита правата на човека и основните свободи (наричана по-долу за краткост Конвенцията) от сирийския гражданин г-н Хишам Ибрахим Кармо (наричан по-долу за краткост жалбоподателят) на 16 август 2001 г.

2. Жалбоподателят е представляван от г-н В. Г. Калудин, адвокат, практикуващ в София.

3. Българското правителство (наричано по-долу за краткост Правителството) е представлявано от правителствения агент г-жа М. Коцева от Министерството на правосъдието.

4. На 9 февруари 2006 г. Съдът обяви жалбата за частично недопустима и реши да уведоми Правителството за оплакването, свързано с продължителността на наказателното производство. Съгласно разпоредбите на член 29 § 3 на Конвенцията, той реши да разгледа жалбата едновременно както за допустимост, така и по същество.

ФАКТИТЕ

ОБСТОЯТЕЛСТВАТА ПО ДЕЛОТО

5. Жалбоподателят е роден през 1969 г. и изтърпява присъда доживотен затвор в България.

Наказателното производство срещу жалбоподателя

6. В ранните часове на 7 октомври 1993 г. един таксиметров шофьор е убит и колата му е открадната. Жалбоподателят е арестуван от полицията същата сутрин, докато почиства таксиметровия автомобил от кървави петна. Същия ден срещу него се образува предварително производство за убийство.

7. Предварителното разследване продължава от 7 октомври 1993 г. до 10 февруари 1994 г., през който период разследващите органи разпитват няколко пъти жалбоподателя и различни свидетели, провеждат следствени експерименти и възлагат редица експертизи, като медицинска, дактилоскопска, икономическа, психиатрична, химическа и комплексна.

8. Разследването е предявено на жалбоподателя на 7 март 1994 г.

9. На 22 юни 1994 г. в Софийски градски съд е внесен обвинителен акт срещу жалбоподателя за убийството на таксиметровия шофьор, за кражбата на колата му, както и за кражбата на вещи от друго лице.

10. Софийски градски съд провежда осем заседания в периода 2 ноември 1994 г. – 12 март 1996 г. Синът на убития е конституиран като граждански ищец. В хода на производството съдът разпитва жалбоподателя и различни свидетели, някои от които не говорят български език, и назначава няколко експертизи, като физикохимична, химическа, балистична, психиатрична и икономическа. Един от членовете на състава е сменен по средата на производството, което води до ново започване на съдебното производство и повторен разпит на свидетелите и вещите лица. Правят се и неуспешни опити за издирване на двама свидетели, които са напуснали страната през 1993 г.

11. С присъдата си от 12 март 1996 г. Софийски градски съд обявява жалбоподателя за виновен за предумишлено убийство по хулигански подбуди, извършено с особена жестокост и по начин, особено мъчителен за убития, както и за кражбата на таксиметровия автомобил и на вещи от друго лице. Съдът налага общо смъртно наказание и осъжда жалбоподателя да плати обезщетение на семейството на убития.

12. Жалбоподателят обжалва присъдата на 14 март 1996 г., като твърди, че Софийски градски съд е приложил погрешно закона, че

доказателствата не са безспорни и че присъдата е необоснована. Жалбата му е препратена на второинстанционния съд повече от година по-късно, на 14 април 1997 г.

13. Върховният касационен съд провежда три заседания в периода 13 юни 1997 г. – 12 март 1998 г.

14. С решение от 17 април 1998 г. Върховният касационен съд потвърждава присъдата на първоинстанционния съд, но намалява присъдата на доживотен затвор, тъй като смята, че така ще се прояви повече снизхождение към жалбоподателя. В процеса на достигане до решение съдът преглежда отново всички доказателства, представени пред него, и разглежда аргументите на жалбоподателя.

15. На 25 май 1998 г. жалбоподателят подава касационна жалба, повтаряйки като цяло аргументите, които вече е изложил пред второинстанционния съд.

16. От шестте заседания, които разширеният състав на Върховния касационен съд провежда в периода 16 декември 1998 г. – 19 февруари 2001 г., три са отложени по молба на жалбоподателя.

17. В своето окончателно решение от 12 март 2001 г. разширеният състав на Върховния касационен съд отхвърля жалбата на жалбоподателя и потвърждава решенията на долните инстанции. В мотивите си съдът се съгласява с констатациите им, намира, че те са подкрепени от доказателствата по делото и са добре мотивирани, и отхвърля аргументите на жалбоподателя като необосновани.

ПРАВОТО

I. ТВЪРДЕНИЕ ЗА НАРУШЕНИЕ НА ЧЛ. 6 § 1 ОТ КОНВЕНЦИЯТА

18. Жалбоподателят твърди, че продължителността на производството е несъвместима с изискването за “разумен срок” по чл. 6 § 1 от Конвенцията, който гласи следното:

„Всяко лице, при решаването на... основателността на каквото и да е наказателно обвинение срещу него, има право на... гледане на неговото дело в разумен срок от... съд...”

19. Правителството оспорва този аргумент.

20. Периодът, който следва да се вземе предвид, започва на 7 октомври 1993 г. и завършва на 12 март 2001 г. Следователно той продължава 7 години, 5 месеца и 6 дни за три съдебни инстанции.

А. Допустимост

21. Съдът отбелязва, че това оплакване не е явно необосновано по смисъла на чл. 35 § 3 от Конвенцията. Отбелязва се също така, че оплакването не покрива нито едно от другите основания за недопустимост. Ето защо то следва да бъде обявено за допустимо.

Б. По същество

22. Съдът подчертава, че това дали продължителността на производството е разумна следва да се оценява в светлината на обстоятелствата по делото и с оглед на следните критерии: сложността на случая, поведението на жалбоподателя и на съответните власти (вж., освен многобройните други решения, решението по делото *Pélissier and Sassi v. France* [GC], no. 25444/94, § 67, ECHR 1999-II)

23. Като прегледа всички материали, с които разполага, и отбелязва изложенията на страните, Съдът смята, че делото не е било особено сложно и не са налице значителни забавяния, които да се вменят във вина на жалбоподателя, тъй като само три от седемнадесетте заседания на националните съдилища са отложени по негова молба (вж. пар. 16 по-горе). От друга страна, по средата на производството пред Софийски градски съд един от членовете на състава е сменен, което води до ново начало на съдебното производство, както и до повторен разпит на свидетелите и вещите лица (вж. пар. 10 по-горе). Нещо повече, жалбата на жалбоподателя от 14 март 1996 г. е изпратена на Върховния касационен съд повече от година по-късно на 14 април 1997 г. (вж. пар. 12 по-горе). Съдът намира, че не са наведени факти или аргументи, които да го убедят, че продължителността на производството по настоящото дело е била разумна. Ето защо, като има предвид практиката си по въпроса, Съдът е на мнение, че по настоящото дело продължителността на производството е била прекомерна и не отговаря на изискването за “разумен срок”.

Ето защо е налице нарушение на чл. 6 § 1 от Конвенцията.

II. ПРИЛОЖЕНИЕ НА ЧЛ. 41 ОТ КОНВЕНЦИЯТА

24. Чл. 41 от Конвенцията гласи:

„Ако Съдът установи, че е имало нарушение на Конвенцията или на протоколите към нея и ако вътрешното право на съответната Високодоговаряща страна допуска само частично обезщетение, Съдът, ако е необходимо, постановява предоставянето на справедливо обезщетение на потърпевщата страна.”

А. Вреди

25. Жалбоподателят претендира 50 000 евро обезщетение за неимуществени вреди, произтекли от твърдените нарушения на правата му по Конвенцията. Той твърди, че в резултат на продължителността на наказателното производство са му причинени чувство на безсилие, страдание и отчаяние и че през този период условията на задържането му са били неадекватни.

26. Правителството не изразява становище по въпроса.

27. Съдът е на мнение, че жалбоподателят без съмнение е понесъл неимуществени вреди в резултат на това, че наказателното производство срещу него е продължило над седем години. С оглед на обстоятелствата по настоящото дело, практиката му в подобни случаи и принципите на справедливостта, Съдът присъжда 1200 евро на това основание, плюс всякакви данъци, които биха могли да бъдат наложени.

Б. Разходи и разноски

28. Жалбоподателят претендира за 167 български лева (приблизително 86 евро) разходи за превод и 23.56 български лева (приблизително 12 евро) пощенски разходи, за които са представени съответни фактури и разписки. Не се претендира за възстановяване на разходите по хонорара на адвоката на жалбоподателя за работата по делото пред Съда.

29. Правителството не изразява становище по въпроса.

30. Според практиката на Съда жалбоподателите имат право разходите и разноските им да бъдат възстановени само доколкото е доказано, че те са били действително направени, нужни и разумни като размер. По настоящото дело, като има предвид информацията, с която разполага, и горепосочените критерии, Съдът смята, че претендираната сума следва да се присъди изцяло.

В. Лихва за забава

31. Съдът счита за уместно лихвата за неизпълнение да бъде обвързана с пределната ставка по заеми на Европейската централна банка, към която се добавят три процентни пункта.

ПО ТЕЗИ СЪОБРАЖЕНИЯ СЪДЪТ ЕДИНОДУШНО

1. *Обявява* останалата част от жалбата за допустима;
2. *Приема*, че е налице нарушение на чл. 6 § 1 от Конвенцията;
3. *Приема*
 - (а) че държавата-ответник следва да плати на жалбоподателя, в рамките на три месеца, след като настоящото решение стане окончателно по смисъла на чл. 44 § 2 от Конвенцията, следните суми:
 - (i) 1200 (хиляда и двеста) евро обезщетение за неимуществени вреди, плюс всякакви данъци, които биха могли да бъдат наложени, в български левове по курса към датата на плащане;
 - (ii) 98 (деветдесет и осем) евро за разходи и разноски;
 - (б) че от изтичането на упоменатия по-горе тримесечен срок до плащането се дължи проста лихва върху горепосочените суми в размер равен на пределната ставка по заеми на Европейската централна банка, към която се добавят три процентни пункта;
4. *Отхвърля* останалата част от претенцията на жалбоподателите за справедливо удовлетворение.

Изготвено на английски език и съобщено писмено на 6 декември 2007 г., в съответствие с член 77, §§ 2 и 3 от Правилника на Съда.

Клаудия Вестердик
Секретар

Пер Лоренцен
Председател